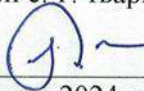

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ГЕНЕТИКИ, РОЗВЕДЕННЯ ТА ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН

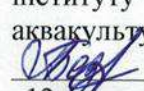
«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри генетики, розведення
та годівлі с.-г. тварин, доцент

 Ігор РІЗНИЧУК
«12» серпня 2024 р.

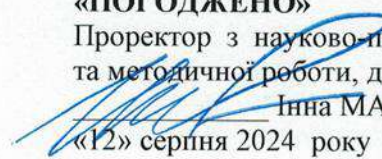
«ПОГОДЖЕНО»

Директор навчально-наукового
інституту біотехнологій та
аквакультури, доцент

 Олена БЕЗАЛТИЧНА
«12» серпня 2024 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи, доцент

 Інна МАЛЕЦЬКА
«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОП 02
ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перший бакалаврський

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

20 «Аграрні науки та продовольство»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

204 «Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»

СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ

Навчально-науковий інститут
біотехнологій та аквакультури

ОДЕСА – 2024

Робоча програма з освітнього компонента «Годівля с.-г. тварин» для здобувачів освітньої програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» за першим рівнем вищої освіти.

Розробники:

Ігор РІЗНИЧУК, к. с.-г. наук, доцент
Олена КИШЛАЛИ, асистент
Крістіна МАЖИЛОВСЬКА, асистент
Анастасія ГАРБАР, асистент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин
Протокол № 01 від 12 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри генетики, розведення
та годівлі с.-г. тварин, к. с.-г. н., доцент

 Ігор РІЗНИЧУК

Гарант освітньої програми

 Тетяна ПУШКАР

©Ігор РІЗНИЧУК, ОДАУ, 2024
©Олена КИШЛАЛИ, ОДАУ, 2024
©Крістіна МАЖИЛОВСЬКА, ОДАУ, 2024
©Анастасія ГАРБАР, ОДАУ, 2024

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 8	Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 204 «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» Освітня програма: «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов’язкова		
Модулів – 3		Рік підготовки:		
Змістових модулів – 3		2-й	2-й	
Індивідуальне науково- дослідне завдання		Семестр		
Курсова робота		3-й / 4-й	3-й / 4-й	
Загальна кількість годин - 240		Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних – 4 - самостійної роботи – 5,5		16 / 36		10 / 10
		Лабораторні		
		14 / 36		10 / 10
		Практичні		
		-		-
		Самостійна робота		
		120 / 18		70 / 130
		Індивідуальні завдання:		
		-		-
		Курсова робота		
		Вид контролю – залік, іспит, курсова робота		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 102 / 138
- заочної форми навчання – 40 / 200

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Предметом вивчення освітнього компонента є актуальність проблеми раціональної годівлі, що забезпечує потребу тварин в енергії, поживних, та біологічних речовинах, які впливають на фізіологічний стан та розвиток сільськогосподарських тварин для одержання від них високоякісної продукції за мінімальних затрат.

Мета – сформувати у здобувача вищої освіти систему знань і вмінь з організації науково-обґрунтованої системи годівлі сільськогосподарських тварин, прогресивних способів заготівлі, зберігання та раціонального використання кормів.

Завдання – засвоєння здобувачами вищої освіти освітнього компонента та отримання практичних знань, необхідних для організації годівлі тварин і технології виробництва кормів в умовах сучасного виробництва.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- наукові основи повноцінної годівлі тварин;
- класифікацію, склад і поживність кормів;
- нормування годівлі сільськогосподарських тварин;
- практику нормованої годівлі тварин різних видів та виробничих груп.

Вміти:

- визначати хімічний склад, перетравність поживних речовин, енергетичну, мінеральну і вітамінну поживність кормів;
- визначати якість і кормову цінність різних видів кормів та їх відповідність державним стандартам;
- обирати технологію і організовувати заготівлю і зберігання кормів залежно від їх виду;
- визначати способи підготовки кормів до згодовування тваринам різних видів, вікових і виробничих груп;
- визначати норму годівлі тварин різних видів, вікових і виробничих груп в енергії, поживних і біологічно активних речовинах;
- складати раціони, розробляти рецепти кормових сумішей для окремих статевих-вікових груп тварин за різних систем їх утримання;
- здійснювати контроль нормованої годівлі тварин та її повноцінності;
- визначати тип і рівень годівлі, спосіб, послідовність і кратність роздавання кормів тваринам різних видів та їх вікових і виробничих груп;
- розраховувати потребу господарства в кормах для тваринництва, складати кормовий план та кормовий баланс;
- використовувати сучасні наукові досягнення та передовий досвід з інтенсифікації годівлі тварин та технології кормів.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення освітнього компонента «Годівля с.-г. тварин» у здобувача формуються:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зоотехнічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.

ФК 3. Здатність використовувати знання з основних технологій заготівлі, виробництва та зберігання кормів для формування кормової бази підприємства.

ФК 4. Здатність до складання раціонів для різних видів і статевовікових груп тварин та організації їх нормованої годівлі з урахуванням наявних фінансових та ресурсних обмежень.

ФК 7. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції скотарства.

ФК 8. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції свиначства.

ФК 9. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції птахівництва.

Програмні результати навчання освітнього компонента «Годівля сільськогосподарських тварин»:

ПРН 2. Навчати співробітників підприємства сучасних та нових компонентів. технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН 3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.

ПРН 5. Забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПРН 7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 9. Обирати раціональні технології заготівлі, виробництва та зберігання кормів.

ПРН 10. Здійснювати нормовану годівлю тварин.

ПРН 13. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій з виробництва молока та яловичини.

ПРН 14. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій виробництва свинини.

ПРН 15. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль виробництва продукції птахівництва.

ПРН 18. Здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

ПРН 20. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН 21. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Усього	У тому числі			
л		лаб.	інд.	с. р.	
Модуль 1. НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН					
Змістовий модуль 1. НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН					
Тема 1. Актуальність проблеми раціональної годівлі сільськогосподарських тварин.	8	2	-	-	6
Тема 2. Оцінювання поживності кормів за хімічним складом.	16	2	2	-	12
Тема 3. Оцінювання поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин.	8	1	1	-	6
Тема 4. Баланс речовин в організмі тварин.	8	1	1	-	6
Тема 5. Енергетична поживність кормів.	16	2	2	-	12
Тема 6. Протеїнова поживність кормів.	22	2	2	-	18
Тема 7. Вуглеводна та жирова поживність кормів.	21	2	1	-	18
Тема 8. Мінеральна та вітамінна поживність кормів.	21	2	1	-	18
Тема 9. Диференційоване і комплексне оцінювання кормів і раціонів.	28	2	2	-	24
Модульна контрольна робота 1	2	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 1	150	16	14	-	120
Модуль 2. КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ					
Змістовий модуль 2. КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ					
Тема 1. Корми, їх класифікація, характеристика.	2	2	-	-	-
Тема 2. Зелені та грубі корми.	5	2	2	-	1
Тема 3. Соковиті корми.	5	2	2	-	1
Тема 4. Концентровані корми.	3	1	1	-	1
Тема 5. Корми тваринного походження, кормові жири та рослинні олії.	3	1	1	-	1
Тема 6. Кормові добавки.	5	2	2	-	1
Тема 7. Комбікорми.	5	2	2	-	1
Модульна контрольна робота 2	2	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 2	30	12	12	-	6
Модуль 3. НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН					
Змістовий модуль 3.					
НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН					
Тема 1. Основи нормованої годівлі.	5	2	1	-	2
Тема 2. Перетравність та обмін речовин.	5	2	1	-	2
Тема 3. Годівля великої рогатої худоби.	6	2	2	-	2
Тема 4. Годівля лактуючих корів.	4	2	2	-	-
Тема 5. Годівля тільних сухостійних корів і нетелей.	2	1	1	-	-
Тема 6. Годівля бугаїв-плідників.	2	1	1	-	-
Тема 7. Годівля телят і молодняку великої рогатої худоби.	2	1	1	-	-
Тема 8. Відгодівля молодняку великої рогатої худоби.	2	1	1	-	-
Тема 9. Годівля овець.	5	2	2	-	1
Тема 10. Годівля коней.	5	2	2	-	1

Тема 11. Годівля свиней.	3	1	1	-	1
Тема 12. Годівля свиноматок.	2	1	1	-	-
Тема 13. Годівля кнурів-плідників.	2	1	1	-	-
Тема 14. Годівля поросят і ремонтного молодняку свиней.	2	1	1	-	-
Тема 15. Відгодівля свиней.	2	1	1	-	-
Тема 16. Годівля курей яєчного і м'ясного напрямів продуктивності.	3	1	1	-	1
Тема 17. Годівля водоплавної птиці, перепелів, індиків.	3	1	1	-	1
Тема 18. Годівля кролів і хутрових звірів.	3	1	1	-	1
Модульна контрольна робота 3	2	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 3	60	24	24	-	12
УСЬОГО ГОДИН	240	52	50	-	138

4.1. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	Усього	У тому числі			
л		лаб.	інд.	с. р.	
Модуль 1. НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН					
Змістовий модуль 1. НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН					
Тема 1. Актуальність проблеми раціональної годівлі сільськогосподарських тварин.	6	2	2	-	2
Тема 2. Оцінювання поживності кормів за хімічним складом.	6	-	-	-	6
Тема 3. Оцінювання поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин.	6	-	-	-	6
Тема 4. Баланс речовин в організмі тварин.	6	-	-	-	6
Тема 5. Енергетична поживність кормів.	6	-	-	-	6
Тема 6. Протеїнова поживність кормів.	6	-	-	-	6
Тема 7. Вуглеводна та жирова поживність кормів.	6	-	-	-	6
Тема 8. Мінеральна та вітамінна поживність кормів.	6	-	-	-	6
Тема 9. Диференційоване і комплексне оцінювання кормів і раціонів.	12	2	2	-	8
Модульна контрольна робота 1	-	-	-		
Разом за змістовим модулем 1	60	4	4	-	52
Модуль 2. КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ					
Змістовий модуль 2. КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ					
Тема 1. Корми, їх класифікація, характеристика.	6	2	2	-	2
Тема 2. Зелені та грубі корми.	3	-	-	-	3
Тема 3. Соковиті корми.	3	-	-	-	3
Тема 4. Концентровані корми.	3	-	-	-	3
Тема 5. Корми тваринного походження, кормові жири та рослинні олії.	3	-	-	-	3
Тема 6. Кормові добавки.	6	-	-	-	6
Тема 7. Комбікорми.	6	2	2	-	2
Модульна контрольна робота 2	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4	-	22
Модуль 3. НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН					
Змістовий модуль 3.					
НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН					
Тема 1. Основи нормованої годівлі.	12	2	2	-	8
Тема 2. Перетравність та обмін речовин.	12	-	-	-	12
Тема 3. Годівля великої рогатої худоби.	12	2	2	-	8
Тема 4. Годівля лактуючих корів.	6	-	-	-	6
Тема 5. Годівля тільних сухостійних корів і нетелей.	6	-	-	-	6
Тема 6. Годівля бугаїв-плідників.	6	-	-	-	6
Тема 7. Годівля телят і молодняку великої рогатої худоби.	6	-	-	-	6
Тема 8. Відгодівля молодняку великої рогатої худоби.	6	-	-	-	6
Тема 9. Годівля овець.	12	2	2	-	8

Тема 10. Годівля коней.	12	2	2	-	8
Тема 11. Годівля свиней.	12	2	2	-	8
Тема 12. Годівля свиноматок.	6	-	-	-	6
Тема 13. Годівля кнурів-плідників.	6	-	-	-	6
Тема 14. Годівля поросят і ремонтного молодняку свиней.	6	-	-	-	6
Тема 15. Відгодівля свиней.	6	-	-	-	6
Тема 16. Годівля курей яєчного і м'ясного напрямів продуктивності.	12	2	2	-	8
Тема 17. Годівля водоплавної птиці, перепелів, індиків.	6	-	-	-	6
Тема 18. Годівля кролів і хутрових звірів.	6	-	-	-	6
Модульна контрольна робота 3	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3	150	12	12	-	126
УСЬОГО ГОДИН	240	20	20	-	200

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовий модуль 1. НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

Тема 1. Актуальність проблеми раціональної годівлі сільськогосподарських тварин

Предмет освітнього компонента «Годівля с.-г. тварин», її зміст та зв'язок з іншими дисциплінами, мета та завдання. Значення годівлі у формуванні продуктивності та реалізації генетичного потенціалу сільськогосподарських тварин. Вплив годівлі на функціональні та морфологічні зміни в організмі, продуктивність, якість продукції, відтворну здатність, запобігання захворюванням. Кормова база та її роль в організації повноцінної годівлі тварин. Стисла історія розвитку науки про годівлю тварин.

Тема 2. Оцінювання поживності кормів за хімічним складом

Поняття про хімічний склад як первинний показник поживності кормів. Елементний і валовий склад кормів. Схема зоохімічного аналізу кормів. Фактори впливу на хімічний склад корму.

Тема 3. Оцінювання поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин

Поняття про перетравність поживних речовин. Коефіцієнт перетравності. Методи і техніка визначення перетравності поживних речовин корму та раціону. Фактори, що впливають на перетравність кормів та шляхи підвищення перетравності у виробничих умовах.

Тема 4. Баланс речовин в організмі тварин

Основні методи вивчення обміну речовин. Визначення матеріальних змін в організмі тварин за балансами азоту і вуглецю.

Тема 5. Енергетична поживність кормів

Поняття про енергетичну поживність корму. Обмін енергії у тварин. Сучасні методи оцінювання енергетичної поживності кормів: обмінна енергія, чиста енергія лактації.

Тема 6. Протеїнова поживність кормів

Поняття про протеїнову поживність кормів. Амінокислотна поживність кормів.

Особливості засвоєння протеїну корму у тварин з однокамерним шлунком і жуйних.

Синтетичні азотисті сполуки та умови їх ефективного використання. Основні шляхи вирішення проблеми кормового протеїну у тваринництві. Методи контролю повноцінності протеїнового живлення тварин.

Тема 7. Вуглеводна та жирова поживність кормів

Поняття про вуглеводну поживність кормів. Роль різних вуглеводів у живленні жуйних та моногастричних тварин, особливості їх використання. Методи контролю повноцінності вуглеводного живлення тварин. Поняття про жирову поживність корму.

Незамінні жирні кислоти, їх роль в обміні речовин. Методи контролю повноцінності жирового живлення тварин.

Тема 8. Мінеральна та вітамінна поживність кормів

Поняття про мінеральну поживність кормів. Значення мінеральних елементів для життєдіяльності тваринного організму. Способи згодовування мінеральних добавок тваринам. Поняття про вітамінну поживність кормів. Значення вітамінів в обміні речовин у сільськогосподарських тварин. Способи і техніка згодовування вітамінних препаратів тваринам.

Лекція 9. Диференційована і комплексна оцінка поживності кормів

Диференційована оцінка поживності кормів. Деталізовані норми годівлі тварин.

Контрольні показники повноцінності під час використання деталізованих норм годівлі тварин та проведення аналізу раціону. Комплексна оцінка поживності кормів. Взаємозв'язок енергії, поживних і біологічно активних речовин у годівлі тварин та їх роль у підвищенні ефективності використання кормів. Взаємодоповнююча дія різних кормів і добавок при їх використанні в раціонах годівлі сільськогосподарських тварин. Значення води для організму тварин.

Змістовий модуль 2. КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ

Тема 1. Корми, їх класифікація, характеристика

Поняття про корм, поживність корму та кормову базу. Класифікація кормів. Зарубіжна класифікація кормів. Фактори, які впливають на склад і поживність кормів. Методи зоотехнічного та господарського оцінювання кормів.

Тема 2. Зелені та грубі корми

Зелені корми. Сіно і солома. Сучасні технології заготівлі сіна. Трав'яні корми, штучно висушені. Технологія заготівлі штучно висушених трав'янистих кормів.

Тема 3. Соковиті корми

Силос. Сучасні технології заготівлі силосу. Сінаж. Сучасні технології заготівлі сінажу. Коренебульбоплоди.

Тема 4. Концентровані корми

Значення зернових кормів у тваринництві. Зерно злакових і бобових культур, хімічний склад і поживність. Підготовка зернових кормів до згодовування. Залишки переробки с.-г. сировини рослинного походження.

Тема 5. Корми тваринного походження, кормові жири та рослинні олії

Молоко та побічні продукти його переробки. Рибне борошно. Кормові жири, рослинні олії, фосфатиди.

Тема 6. Кормові добавки

Технологічні кормові добавки. Сенсорні кормові добавки. Поживні кормові добавки. Зоотехнічні кормові добавки. Кокцидіостатики та гістомоностатики. Біологічно активні, антипоживні і токсично діючі речовини кормів.

Тема 7. Комбікорми

Поняття про комбікорми, їх значення в інтенсифікації виробництва продукції тваринництва. Повнораціонні комбікорми. Білково-вітамінні добавки або концентрати. Премікси.

Змістовий модуль 3. НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

Тема 1. Основи нормованої годівлі

Поняття про потреби і методи визначення потреб у поживних речовинах за різного фізіологічного стану тварин. Система нормованої годівлі, її основні елементи і принципи. Нормування і складання раціонів за індивідуальної та групової годівлі тварин. Запасні поживні речовини в організмі тварин, їх значення в системі годівлі. Методи контролю повноцінності годівлі в організмі тварин різних видів і вікових груп.

Тема 2. Перетравність та обмін речовин

Перетравність та абсорбція (всмоктування) поживних речовин. Складові процесу травлення сільськогосподарських тварин. Протеїни та їх обмін.

Перетравність та абсорбція протеїнів у тварин з однокамерним шлунком.

Обмін протеїнів у жуйних. Вуглеводи та вуглеводний обмін.

Перетравність та абсорбція вуглеводів у тварин з однокамерним шлунком. Обмін вуглеводів у жуйних. Жири та жировий обмін. Перетравність та абсорбція жирів у тварин з однокамерним шлунком. Обмін жирів у жуйних.

Тема 3. Годівля великої рогатої худоби

Особливості травлення у жуйних, роль мікрофлори передшлунків у перетравленні та використанні тваринами поживних речовин корму.

Метаболіти ферментації кормів, їх роль у живленні та продуктивності жуйних тварин.

Тема 4. Годівля лактуючих корів

Потреба корів у поживних речовинах: на підтримання життя, лактацію, приріст маси тіла. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. Годівля новотільних корів. Годівля корів у період лактації. Контроль повноцінності годівлі дійних корів.

Тема 5. Годівля тільних сухостійних корів і нетелей

Потреба тварин у поживних речовинах у різні періоди вагітності. Вплив рівня та повноцінності годівлі в період сухостою на якість приплоду, продуктивність і здоров'я корів. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. Контроль повноцінності годівлі корів і нетелей.

Тема 6. Годівля бугаїв-плідників

Потреба бугаїв у поживних речовинах за різних рівнів племінного використання. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. Годівля бугаїв-плідників. Контроль повноцінності годівлі бугаїв-плідників.

Тема 7. Годівля телят і молодняку великої рогатої худоби

Потреба молодняку у поживних речовинах залежно від віку, розвитку та подальшого використання. Норми і схеми годівлі телят залежно від мети вирощування. Техніка годівлі телят у молозивний і молочний періоди. Годівля ремонтних телиць і племінних бугайців. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. Методи контролю повноцінності і ефективності годівлі молодняку.

Тема 8. Відгодівля молодняку великої рогатої худоби

Особливості годівлі молодняку у період вирощування і відгодівлі.

Основні види і типи відгодівлі молодняку. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. Методи контролю повноцінності годівлі і ефективності відгодівлі молодняку великої рогатої худоби.

Тема 9. Годівля овець

Рациональне використання кормів у годівлі овець з урахуванням їх біологічних особливостей. Вплив рівня і повноцінності годівлі овець на ріст і якість вовни. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. Годівля овець різних породних, статевих і вікових груп. Методи контролю повноцінності годівлі овець.

Тема 10. Годівля коней

Особливості обміну речовин і травлення у коней. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі коней. Годівля племінних кобил. Годівля жеребців-плідників. Особливості годівлі лошат у підсисний період і після відлучення.

Годівля спортивних та робочих коней.

Тема 11. Годівля свиней

Біологічні і господарські особливості свиней. Нормування енергетичного, протеїнового, вуглеводного, жирового, мінерального і вітамінного живлення свиней. Особливості годівлі свиней на промислових комплексах.

Тема 12. Годівля холостих, поросних і підсисних свиноматок

Вплив годівлі на плодючість, якість приплоду і молочність свиноматок.

Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. Контроль повноцінності годівлі свиноматок.

Тема 13. Годівля кнурів-плідників

Годівля кнурів-плідників залежно від віку та племінного використання.

Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. Контроль повноцінності годівлі кнурів-плідників.

Тема 14. Годівля поросят і ремонтного молодняку свиней

Особливості травлення і годівлі поросят-сисунів. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. Годівля відлучених поросят. Годівля ремонтного молодняку свиней.

Тема 15. Відгодівля свиней

Умови, що впливають на відгодівлю свиней. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі свиней на відгодівлі. Типи відгодівлі свиней

(інтенсивна м'ясна, беконна). Методи контролю повноцінності годівлі молодняку свиней.

Тема 16. Годівля курей яєчного і м'ясного напрямів продуктивності

Особливості травлення і обміну речовин у птиці. Система нормованої годівлі, корми і техніка годівлі птиці. Годівля молодняку курей яєчного напрямку продуктивності. Особливості нормування годівлі курей залежно від циклу яйцекладки. Годівля курей м'ясного напрямку продуктивності. Методи контролю повноцінності годівлі птиці.

Тема 17. Годівля водоплавної птиці, перепелів, індиків

Особливості годівлі водоплавної птиці, перепелів та індиків. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі птиці. Годівля качок і гусей. Годівля перепелів. Годівля індиків. Методи контролю повноцінності годівлі птиці.

Тема 18. Годівля кролів і хутрових звірів

Норми годівлі, корми, способи і техніка годівлі кролів. Годівля кролів різних вікових і виробничих груп. Система нормованої годівлі, корми та техніка годівлі хутрових звірів.

5.2. ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (КУРС ЛЕКЦІЙ)

Денна форма навчання

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекційних занять і орієнтовний перелік питань
1	2
Змістовий модуль 1. НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН – 16 год	
1.1.	Актуальність проблеми раціональної годівлі сільськогосподарських тварин (2 год) 1. Предмет освітнього компонента «Годівля с.-г. тварин», її зміст та зв'язок з іншими дисциплінами, мета та завдання. 2. Значення годівлі у формуванні продуктивності та реалізації генетичного потенціалу сільськогосподарських тварин. 3. Вплив годівлі на функціональні та морфологічні зміни в організмі, продуктивність, якість продукції, відтворну здатність, запобігання захворюванням. 4. Кормова база та її роль в організації повноцінної годівлі тварин. 5. Стисла історія розвитку науки про годівлю тварин.
1.2.	Оцінювання поживності кормів за хімічним складом (2 год) 1. Поняття про хімічний склад як первинний показник поживності кормів. 2. Елементний і валовий склад кормів. 3. Схема зоохімічного аналізу кормів. 4. Фактори впливу на хімічний склад корму.
1.3.	Оцінювання поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин (1 год) 1. Поняття про перетравність поживних речовин. Коефіцієнт перетравності. 2. Методи і техніка визначення перетравності поживних речовин корму та раціону. 3. Фактори, що впливають на перетравність кормів та шляхи підвищення перетравності у виробничих умовах.
1.4.	Баланс речовин в організмі тварин (1 год) 1. Основні методи вивчення обміну речовин. 2. Визначення матеріальних змін в організмі тварин за балансами азоту і вуглецю.
1.5.	Енергетична поживність кормів (2 год) 1. Поняття про енергетичну поживність корму. 2. Обмін енергії у тварин. 3. Сучасні методи оцінювання енергетичної поживності кормів: обмінна енергія, чиста енергія лактації.
1.6.	Протеїнова поживність кормів (2 год) 1. Поняття про протеїнову поживність кормів. 2. Амінокислотна поживність кормів. 3. Особливості засвоєння протеїну корму у тварин з однокамерним шлунком і жуйних. 4. Синтетичні азотисті сполуки та умови їх ефективного використання. 5. Основні шляхи вирішення проблеми кормового протеїну у тваринництві. 6. Методи контролю повноцінності протеїнового живлення тварин.
1.7.	Вуглеводна та жирова поживність кормів (2 год) 1. Поняття про вуглеводну поживність кормів. 2. Роль різних вуглеводів у живленні жуйних та моногастричних тварин, особливості їх використання.

	3. Методи контролю повноцінності вуглеводного живлення тварин. 4. Поняття про жирову поживність корму. 5. Незамінні жирні кислоти, їх роль в обміні речовин. 6. Методи контролю повноцінності жирового живлення тварин.
1.8.	Мінеральна та вітамінна поживність кормів (2 год) 1. Поняття про мінеральну поживність кормів. 2. Значення мінеральних елементів для життєдіяльності тваринного організму. 3. Способи згодовування мінеральних добавок тваринам. 4. Поняття про вітамінну поживність кормів. 5. Значення вітамінів в обміні речовин у сільськогосподарських тварин. 6. Способи і техніка згодовування вітамінних препаратів тваринам.
1.9.	Диференційована і комплексна оцінка поживності кормів (2 год) 1. Диференційована оцінка поживності кормів. Деталізовані норми годівлі тварин. 2. Контрольні показники повноцінності під час використання деталізованих норм годівлі тварин та проведення аналізу раціону. 3. Комплексна оцінка поживності кормів. 4. Взаємозв'язок енергії, поживних і біологічно активних речовин у годівлі тварин та їх роль у підвищенні ефективності використання кормів. 5. Взаємодоповнююча дія різних кормів і добавок при їх використанні в раціонах годівлі сільськогосподарських тварин. 6. Значення води для організму тварин.
Змістовий модуль 2. КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ – 12 год	
2.1.	Корми, їх класифікація, характеристика (2 год) 1. Поняття про корм, поживність корму та кормову базу. 2. Класифікація кормів. Зарубіжна класифікація кормів. 3. Фактори, які впливають на склад і поживність кормів. 4. Методи зоотехнічного та господарського оцінювання кормів.
2.2.	Зелені та грубі корми (2 год) 1. Зелені корми. 2. Сіно і солома. 3. Сучасні технології заготівлі сіна. 4. Трав'яні корми, штучно висушені. 5. Технологія заготівлі штучно висушених трав'янистих кормів.
2.3.	Соковиті корми (2 год) 1. Силос. 2. Сучасні технології заготівлі силосу. 3. Сінаж. 4. Сучасні технології заготівлі сінажу. 5. Коренебульбоплоди.
2.4.	Концентровані корми (1 год) 1. Значення зернових кормів у тваринництві. 2. Зерно злакових і бобових культур, хімічний склад і поживність. 3. Підготовка зернових кормів до згодовування. 4. Залишки переробки с.-г. сировини рослинного походження.
2.5.	Корми тваринного походження, кормові жири та рослинні олії (1 год) 1. Молоко та побічні продукти його переробки. 2. Рибне борошно. 3. Кормові жири, рослинні олії, фосфатиди.
2.6.	Кормові добавки (2 год) 1. Технологічні кормові добавки. 2. Сенсорні кормові добавки.

	3. Поживні кормові добавки. 4. Зоотехнічні кормові добавки. 5. Кокцидіостатики та гістомоностатики. 6. Біологічно активні, антипоживні і токсично діючі речовини кормів.
2.7.	Комбікорми (2 год) 1. Поняття про комбікорми, їх значення в інтенсифікації виробництва продукції тваринництва. 2. Повнораціонні комбікорми. 3. Білково-вітамінні добавки або концентрати. 4. Премікси.
Змістовий модуль 3. НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН – 28 год	
3.1.	Основи нормованої годівлі (2 год) 1. Поняття про потреби і методи визначення потреб у поживних речовинах за різного фізіологічного стану тварин. 2. Система нормованої годівлі, її основні елементи і принципи. 3. Нормування і складання раціонів за індивідуальної та групової годівлі тварин. 4. Запасні поживні речовини в організмі тварин, їх значення в системі годівлі. 5. Методи контролю повноцінності годівлі в організмі тварин різних видів і вікових груп.
3.2.	Перетравність та обмін речовин (2 год) 1. Перетравність та абсорбція (всмоктування) поживних речовин. 1.1. Складові процесу травлення сільськогосподарських тварин. 2. Протеїни та їх обмін. 2.1. Перетравність та абсорбція протеїнів у тварин з однокамерним шлунком. 2.2. Обмін протеїнів у жуйних. 3. Вуглеводи та вуглеводний обмін. 3.1. Перетравність та абсорбція вуглеводів у тварин з однокамерним шлунком. 3.2. Обмін вуглеводів у жуйних. 4. Жири та жировий обмін. 4.1. Перетравність та абсорбція жирів у тварин з однокамерним шлунком. 4.2. Обмін жирів у жуйних.
3.3.	Годівля великої рогатої худоби (2 год) 1. Особливості травлення у жуйних, роль мікрофлори передшлунків у перетравленні та використанні тваринами поживних речовин корму. 2. Метаболіти ферментації кормів, їх роль у живленні та продуктивності жуйних тварин.
3.4.	Годівля лактуючих корів (2 год) 1. Потреба корів у поживних речовинах: на підтримання життя, лактацію, приріст маси тіла. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Годівля новотільних корів. 4. Годівля корів у період лактації. 5. Контроль повноцінності годівлі дійних корів.
3.5.	Годівля тільних сухостійних корів і нетелей (1 год) 1. Потреба тварин у поживних речовинах у різні періоди вагітності. 2. Вплив рівня та повноцінності годівлі в період сухостою на якість приплоду, продуктивність і здоров'я корів. 3. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 4. Контроль повноцінності годівлі корів і нетелей.
3.6.	Годівля бугаїв-плідників (1 год) 1. Потреба бугаїв у поживних речовинах за різних рівнів племінного використання.

	2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Годівля бугаїв-плідників. 4. Контроль повноцінності годівлі бугаїв-плідників.
3.7.	Годівля телят і молодняку великої рогатої худоби (1 год) 1. Потреба молодняку у поживних речовинах залежно від віку, розвитку та подальшого використання. 2. Норми і схеми годівлі телят залежно від мети вирощування. 3. Техніка годівлі телят у молозивний і молочний періоди. 4. Годівля ремонтних телиць і племінних бугайців. 5. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 6. Методи контролю повноцінності і ефективності годівлі молодняку.
3.8.	Відгодівля молодняку великої рогатої худоби (1 год) 1. Особливості годівлі молодняку у період вирощування і відгодівлі. 2. Основні види і типи відгодівлі молодняку. 3. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 4. Методи контролю повноцінності годівлі і ефективності відгодівлі молодняку великої рогатої худоби.
3.9.	Годівля овець (2 год) 1. Раціональне використання кормів у годівлі овець з урахуванням їх біологічних особливостей. 2. Вплив рівня і повноцінності годівлі овець на ріст і якість вовни. 3. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 4. Годівля овець різних породних, статевих і вікових груп. 5. Методи контролю повноцінності годівлі овець.
3.10.	Годівля коней (2 год) 1. Особливості обміну речовин і травлення у коней. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі коней. 3. Годівля племінних кобил. 4. Годівля жеребців-плідників. 5. Особливості годівлі лошат у підсисний період і після відлучення. 6. Годівля спортивних та робочих коней.
3.11.	Годівля свиней (1 год) 1. Біологічні і господарські особливості свиней. 2. Нормування енергетичного, протеїнового, вуглеводного, жирового, мінерального і вітамінного живлення свиней. 3. Особливості годівлі свиней на промислових комплексах.
3.12.	Годівля холостих, поросних і підсисних свиноматок (1 год) 1. Вплив годівлі на плодючість, якість приплоду і молочність свиноматок. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Контроль повноцінності годівлі свиноматок.
3.13.	Годівля кнурів-плідників (1 год) 1. Годівля кнурів-плідників залежно від віку та племінного використання. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Контроль повноцінності годівлі кнурів-плідників.
3.14.	Годівля поросят і ремонтного молодняку свиней (1 год) 1. Особливості травлення і годівлі поросят-сисунів. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Годівля відлучених поросят. 4. Годівля ремонтного молодняку свиней.
3.15.	Відгодівля свиней (1 год) 1. Умови, що впливають на відгодівлю свиней. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі свиней на відгодівлі.

	3. Типи відгодівлі свиней (інтенсивна м'ясна, беконна). 4. Методи контролю повноцінності годівлі молодняку свиней.
3.16.	Годівля курей яєчного і м'ясного напрямів продуктивності (1 год) 1. Особливості травлення і обміну речовин у птиці. 2. Система нормованої годівлі, корми і техніка годівлі птиці. 3. Годівля молодняку курей яєчного напрям продуктивності. 4. Особливості нормування годівлі курей залежно від циклу яйцекладки. 5. Годівля курей м'ясного напрям продуктивності. 6. Методи контролю повноцінності годівлі птиці.
3.17.	Годівля водоплавної птиці, перепелів, індиків (1 год) 1. Особливості годівлі водоплавної птиці, перепелів та індиків. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі птиці. 3. Годівля качок і гусей. 4. Годівля перепелів. 5. Годівля індиків. 6. Методи контролю повноцінності годівлі птиці.
3.18.	Годівля кролів і хутрових звірів (1 год) 1. Норми годівлі, корми, способи і техніка годівлі кролів. 2. Годівля кролів різних вікових і виробничих груп. 3. Система нормованої годівлі, корми та техніка годівлі хутрових звірів.

Заочна форма навчання

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекційних занять і орієнтовний перелік питань
1	2
Змістовий модуль 1. НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН – 4 год	
1.1.	Актуальність проблеми раціональної годівлі сільськогосподарських тварин (2 год) 1. Предмет освітнього компонента «Годівля с.-г. тварин», її зміст та зв'язок з іншими дисциплінами, мета та завдання. 2. Значення годівлі у формуванні продуктивності та реалізації генетичного потенціалу сільськогосподарських тварин. 3. Вплив годівлі на функціональні та морфологічні зміни в організмі, продуктивність, якість продукції, відтворну здатність, запобігання захворюванням. 4. Кормова база та її роль в організації повноцінної годівлі тварин. 5. Стисла історія розвитку науки про годівлю тварин.
1.2.	Оцінювання поживності кормів за хімічним складом 1. Поняття про хімічний склад як первинний показник поживності кормів. 2. Елементний і валовий склад кормів. 3. Схема зоохімічного аналізу кормів. 4. Фактори впливу на хімічний склад корму.
1.3.	Оцінювання поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин 1. Поняття про перетравність поживних речовин. Коефіцієнт перетравності. 2. Методи і техніка визначення перетравності поживних речовин корму та раціону. 3. Фактори, що впливають на перетравність кормів та шляхи підвищення перетравності у виробничих умовах.
1.4.	Баланс речовин в організмі тварин 1. Основні методи вивчення обміну речовин. 2. Визначення матеріальних змін в організмі тварин за балансами азоту і вуглецю.
1.5.	Енергетична поживність кормів 1. Поняття про енергетичну поживність корму. 2. Обмін енергії у тварин. 3. Сучасні методи оцінювання енергетичної поживності кормів: обмінна енергія, чиста енергія лактації.
1.6.	Протеїнова поживність кормів 1. Поняття про протеїнову поживність кормів. 2. Амінокислотна поживність кормів. 3. Особливості засвоєння протеїну корму у тварин з однокамерним шлунком і жуйних. 4. Синтетичні азотисті сполуки та умови їх ефективного використання. 5. Основні шляхи вирішення проблеми кормового протеїну у тваринництві. 6. Методи контролю повноцінності протеїнового живлення тварин.
1.7.	Вуглеводна та жирова поживність кормів 1. Поняття про вуглеводну поживність кормів. 2. Роль різних вуглеводів у живленні жуйних та моногастричних тварин, особливості їх використання. 3. Методи контролю повноцінності вуглеводного живлення тварин. 4. Поняття про жирову поживність корму. 5. Незамінні жирні кислоти, їх роль в обміні речовин.

	6. Методи контролю повноцінності жирового живлення тварин.
1.8.	Мінеральна та вітамінна поживність кормів 1. Поняття про мінеральну поживність кормів. 2. Значення мінеральних елементів для життєдіяльності тваринного організму. 3. Способи згодовування мінеральних добавок тваринам. 4. Поняття про вітамінну поживність кормів. 5. Значення вітамінів в обміні речовин у сільськогосподарських тварин. 6. Способи і техніка згодовування вітамінних препаратів тваринам.
1.9.	Диференційована і комплексна оцінка поживності кормів (2 год) 1. Диференційована оцінка поживності кормів. Деталізовані норми годівлі тварин. 2. Контрольні показники повноцінності під час використання деталізованих норм годівлі тварин та проведення аналізу раціону. 3. Комплексна оцінка поживності кормів. 4. Взаємозв'язок енергії, поживних і біологічно активних речовин у годівлі тварин та їх роль у підвищенні ефективності використання кормів. 5. Взаємодоповнююча дія різних кормів і добавок при їх використанні в раціонах годівлі сільськогосподарських тварин. 6. Значення води для організму тварин.
Змістовий модуль 2. КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ – 2 год	
2.1.	Корми, їх класифікація, характеристика (2 год) 1. Поняття про корм, поживність корму та кормову базу. 2. Класифікація кормів. Зарубіжна класифікація кормів. 3. Фактори, які впливають на склад і поживність кормів. 4. Методи зоотехнічного та господарського оцінювання кормів.
2.2.	Зелені та грубі корми 1. Зелені корми. 2. Сіно і солома. 3. Сучасні технології заготівлі сіна. 4. Трав'яні корми, штучно висушені. 5. Технологія заготівлі штучно висушених трав'янистих кормів.
2.3.	Соковиті корми 1. Силос. 2. Сучасні технології заготівлі силосу. 3. Сінаж. 4. Сучасні технології заготівлі сінажу. 5. Коренебульбоплоди.
2.4.	Концентровані корми 1. Значення зернових кормів у тваринництві. 2. Зерно злакових і бобових культур, хімічний склад і поживність. 3. Підготовка зернових кормів до згодовування. 4. Залишки переробки с.-г. сировини рослинного походження.
2.5.	Корми тваринного походження, кормові жири та рослинні олії 1. Молоко та побічні продукти його переробки. 2. Рибне борошно. 3. Кормові жири, рослинні олії, фосфатиди.
2.6.	Кормові добавки 1. Технологічні кормові добавки. 2. Сенсорні кормові добавки. 3. Поживні кормові добавки. 4. Зоотехнічні кормові добавки. 5. Кокцидіостатики та гістомоностатики.

	6. Біологічно активні, антипоживні і токсично діючі речовини кормів.
2.7.	Комбікорми (2 год) 1. Поняття про комбікорми, їх значення в інтенсифікації виробництва продукції тваринництва. 2. Повнораціонні комбікорми. 3. Білково-вітамінні добавки або концентрати. 4. Премікси.
Змістовий модуль 3. НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН – 12 год	
3.1.	Основи нормованої годівлі (2 год) 1. Поняття про потреби і методи визначення потреб у поживних речовинах за різного фізіологічного стану тварин. 2. Система нормованої годівлі, її основні елементи і принципи. 3. Нормування і складання раціонів за індивідуальної та групової годівлі тварин. 4. Запасні поживні речовини в організмі тварин, їх значення в системі годівлі. 5. Методи контролю повноцінності годівлі в організмі тварин різних видів і вікових груп.
3.2.	Перетравність та обмін речовин 1. Перетравність та абсорбція (всмоктування) поживних речовин. 1.1. Складові процесу травлення сільськогосподарських тварин. 2. Протеїни та їх обмін. 2.1. Перетравність та абсорбція протеїнів у тварин з однокамерним шлунком. 2.2. Обмін протеїнів у жуйних. 3. Вуглеводи та вуглеводний обмін. 3.1. Перетравність та абсорбція вуглеводів у тварин з однокамерним шлунком. 3.2. Обмін вуглеводів у жуйних. 4. Жири та жировий обмін. 4.1. Перетравність та абсорбція жирів у тварин з однокамерним шлунком. 4.2. Обмін жирів у жуйних.
3.3.	Годівля великої рогатої худоби (2 год) 1. Особливості травлення у жуйних, роль мікрофлори передшлунків у перетравленні та використанні тваринами поживних речовин корму. 2. Метаболіти ферментації кормів, їх роль у живленні та продуктивності жуйних тварин.
3.4.	Годівля лактуючих корів 1. Потреба корів у поживних речовинах: на підтримання життя, лактацію, приріст маси тіла. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Годівля новотільних корів. 4. Годівля корів у період лактації. 5. Контроль повноцінності годівлі дійних корів.
3.5.	Годівля тільних сухостійних корів і нетелей 1. Потреба тварин у поживних речовинах у різні періоди вагітності. 2. Вплив рівня та повноцінності годівлі в період сухостою на якість приплоду, продуктивність і здоров'я корів. 3. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 4. Контроль повноцінності годівлі корів і нетелей.
3.6.	Годівля бугаїв-плідників 1. Потреба бугаїв у поживних речовинах за різних рівнів племінного використання. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Годівля бугаїв-плідників. 4. Контроль повноцінності годівлі бугаїв-плідників.

3.7.	Годівля телят і молодняку великої рогатої худоби 1. Потреба молодняку у поживних речовинах залежно від віку, розвитку та подальшого використання. 2. Норми і схеми годівлі телят залежно від мети вирощування. 3. Техніка годівлі телят у молозивний і молочний періоди. 4. Годівля ремонтних телиць і племінних бугайців. 5. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 6. Методи контролю повноцінності і ефективності годівлі молодняку.
3.8.	Відгодівля молодняку великої рогатої худоби 1. Особливості годівлі молодняку у період вирощування і відгодівлі. 2. Основні види і типи відгодівлі молодняку. 3. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 4. Методи контролю повноцінності годівлі і ефективності відгодівлі молодняку великої рогатої худоби.
3.9.	Годівля овець (2 год) 1. Раціональне використання кормів у годівлі овець з урахуванням їх біологічних особливостей. 2. Вплив рівня і повноцінності годівлі овець на ріст і якість вовни. 3. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 4. Годівля овець різних породних, статевих і вікових груп. 5. Методи контролю повноцінності годівлі овець.
3.10.	Годівля коней (2 год) 1. Особливості обміну речовин і травлення у коней. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі коней. 3. Годівля племінних кобил. 4. Годівля жеребців-плідників. 5. Особливості годівлі лошат у підсисний період і після відлучення. 6. Годівля спортивних та робочих коней.
3.11.	Годівля свиней (2 год) 1. Біологічні і господарські особливості свиней. 2. Нормування енергетичного, протеїнового, вуглеводного, жирового, мінерального і вітамінного живлення свиней. 3. Особливості годівлі свиней на промислових комплексах.
3.12.	Годівля холостих, поросних і підсисних свиноматок 1. Вплив годівлі на плодючість, якість приплоду і молочність свиноматок. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Контроль повноцінності годівлі свиноматок.
3.13.	Годівля кнурів-плідників 1. Годівля кнурів-плідників залежно від віку та племінного використання. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Контроль повноцінності годівлі кнурів-плідників.
3.14.	Годівля поросят і ремонтного молодняку свиней 1. Особливості травлення і годівлі поросят-сисунів. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі. 3. Годівля відлучених поросят. 4. Годівля ремонтного молодняку свиней.
3.15.	Відгодівля свиней 1. Умови, що впливають на відгодівлю свиней. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі свиней на відгодівлі. 3. Типи відгодівлі свиней (інтенсивна м'ясна, беконна). 4. Методи контролю повноцінності годівлі молодняку свиней.
3.16.	Годівля курей яєчного і м'ясного напрямів продуктивності (2 год)

	1. Особливості травлення і обміну речовин у птиці. 2. Система нормованої годівлі, корми і техніка годівлі птиці. 3. Годівля молодняку курей яєчного напрямку продуктивності. 4. Особливості нормування годівлі курей залежно від циклу яйцекладки. 5. Годівля курей м'ясного напрямку продуктивності. 6. Методи контролю повноцінності годівлі птиці.
3.17.	Годівля водоплавної птиці, перепелів, індиків 1. Особливості годівлі водоплавної птиці, перепелів та індиків. 2. Норми годівлі, корми, раціони і техніка годівлі птиці. 3. Годівля качок і гусей. 4. Годівля перепелів. 5. Годівля індиків. 6. Методи контролю повноцінності годівлі птиці.
3.18.	Годівля кролів і хутрових звірів 1. Норми годівлі, корми, способи і техніка годівлі кролів. 2. Годівля кролів різних вікових і виробничих груп. 3. Система нормованої годівлі, корми та техніка годівлі хутрових звірів.

5.3. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН		
1.1.	Актуальність проблеми раціональної годівлі сільськогосподарських тварин.	-
1.2.	Оцінювання поживності кормів за хімічним складом.	2
1.3.	Оцінювання поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин.	1
1.4.	Баланс речовин в організмі тварин.	1
1.5.	Енергетична поживність кормів.	2
1.6.	Протеїнова поживність кормів.	2
1.7.	Вуглеводна та жирова поживність кормів.	1
1.8.	Мінеральна та вітамінна поживність кормів.	1
1.9.	Диференційоване і комплексне оцінювання кормів і раціонів.	2
1.10.	Модульна контрольна робота 1	2
Змістовий модуль 2.		
КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ		
2.1.	Корми, їх класифікація, характеристика.	-
2.2.	Зелені та грубі корми.	2
2.3.	Соковиті корми.	2
2.4.	Концентровані корми.	1
2.5.	Корми тваринного походження, кормові жири та рослинні олії.	1
2.6.	Кормові добавки.	2
2.7.	Комбікорми.	2
2.8.	Модульна контрольна робота 2	2
Змістовий модуль 3.		
НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН		
3.1.	Основи нормованої годівлі.	1
3.2.	Перетравність та обмін речовин.	1
3.3.	Годівля великої рогатої худоби	2
3.4.	Годівля лактуючих корів.	2
3.5.	Годівля тільних сухостійних корів і нетелей.	1
3.6.	Годівля бугаїв-плідників.	1
3.7.	Годівля телят і молодняку великої рогатої худоби.	1
3.8.	Відгодівля молодняку великої рогатої худоби.	1
3.9.	Годівля овець.	2
3.10.	Годівля коней.	2
3.11.	Годівля свиней.	1
3.12.	Годівля свиноматок.	1
3.13.	Годівля кнурів-плідників.	1
3.14.	Годівля поросят і ремонтного молодняку свиней.	1
3.15.	Відгодівля свиней.	1
3.16.	Годівля курей яєчного і м'ясного напрямів продуктивності.	1
3.17.	Годівля водоплавної птиці, перепелів, індиків.	1

3.18.	Годівля кролів і хутрових звірів.	1
3.19.	Модульна контрольна робота 3	2
Разом		50

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН		
1.1.	Актуальність проблеми раціональної годівлі сільськогосподарських тварин.	2
1.2.	Оцінювання поживності кормів за хімічним складом.	-
1.3.	Оцінювання поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин.	-
1.4.	Баланс речовин в організмі тварин.	-
1.5.	Енергетична поживність кормів.	-
1.6.	Протеїнова поживність кормів.	-
1.7.	Вуглеводна та жирова поживність кормів.	-
1.8.	Мінеральна та вітамінна поживність кормів.	-
1.9.	Диференційоване і комплексне оцінювання кормів і раціонів.	2
1.10.	Модульна контрольна робота 1	-
Змістовий модуль 2.		
КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ		
2.1.	Корми, їх класифікація, характеристика.	2
2.2.	Зелені та грубі корми.	-
2.3.	Соковиті корми.	-
2.4.	Концентровані корми.	-
2.5.	Корми тваринного походження, кормові жири та рослинні олії.	-
2.6.	Кормові добавки.	-
2.7.	Комбікорми.	2
2.8.	Модульна контрольна робота 2	-
Змістовий модуль 3.		
НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН		
3.1.	Основи нормованої годівлі.	2
3.2.	Перетравність та обмін речовин.	-
3.3.	Годівля великої рогатої худоби	2
3.4.	Годівля лактуючих корів.	-
3.5.	Годівля тільних сухостійних корів і нетелей.	-
3.6.	Годівля бугаїв-плідників.	-
3.7.	Годівля телят і молодняку великої рогатої худоби.	-
3.8.	Відгодівля молодняку великої рогатої худоби.	-
3.9.	Годівля овець.	2
3.10.	Годівля коней.	2
3.11.	Годівля свиней.	2
3.12.	Годівля свиноматок.	-
3.13.	Годівля кнурів-плідників.	-
3.14.	Годівля поросят і ремонтного молодняку свиней.	-
3.15.	Відгодівля свиней.	-
3.16.	Годівля курей яєчного і м'ясного напрямів продуктивності.	2
3.17.	Годівля водоплавної птиці, перепелів, індиків.	-
3.18.	Годівля кролів і хутрових звірів.	-

3.19.	Модульна контрольна робота 3	-
Разом		20

5.4. САМОСТІЙНА РОБОТА

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН		
1.1.	Актуальність проблеми раціональної годівлі сільськогосподарських тварин.	6
1.2.	Оцінювання поживності кормів за хімічним складом.	12
1.3.	Оцінювання поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин.	6
1.4.	Баланс речовин в організмі тварин.	6
1.5.	Енергетична поживність кормів.	12
1.6.	Протеїнова поживність кормів.	18
1.7.	Вуглеводна та жирова поживність кормів.	18
1.8.	Мінеральна та вітамінна поживність кормів.	18
1.9.	Диференційоване і комплексне оцінювання кормів і раціонів.	24
Змістовий модуль 2.		
КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ		
2.1.	Корми, їх класифікація, характеристика.	-
2.2.	Зелені та грубі корми.	1
2.3.	Соковиті корми.	1
2.4.	Концентровані корми.	1
2.5.	Корми тваринного походження, кормові жири та рослинні олії.	1
2.6.	Кормові добавки.	1
2.7.	Комбікорми.	1
Змістовий модуль 3.		
НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН		
3.1.	Основи нормованої годівлі.	2
3.2.	Перетравність та обмін речовин.	2
3.3.	Годівля великої рогатої худоби	2
3.4.	Годівля лактуючих корів.	-
3.5.	Годівля тільних сухостійних корів і нетелей.	-
3.6.	Годівля бугаїв-плідників.	-
3.7.	Годівля телят і молодняку великої рогатої худоби.	-
3.8.	Відгодівля молодняку великої рогатої худоби.	-
3.9.	Годівля овець.	1
3.10.	Годівля коней.	1
3.11.	Годівля свиней.	1
3.12.	Годівля свиноматок.	-
3.13.	Годівля кнурів-плідників.	-
3.14.	Годівля поросят і ремонтного молодняку свиней.	-
3.15.	Відгодівля свиней.	-

3.16.	Годівля курей яєчного і м'ясного напрямів продуктивності.	1
3.17.	Годівля водоплавної птиці, перепелів, індиків.	1
3.18.	Годівля кролів і хутрових звірів.	1
Разом		138

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
НАУКОВІ ОСНОВИ ПОВНОЦІННОЇ ГОДІВЛІ С.-Г. ТВАРИН		
1.1.	Актуальність проблеми раціональної годівлі сільськогосподарських тварин.	2
1.2.	Оцінювання поживності кормів за хімічним складом.	6
1.3.	Оцінювання поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин.	6
1.4.	Баланс речовин в організмі тварин.	6
1.5.	Енергетична поживність кормів.	6
1.6.	Протеїнова поживність кормів.	6
1.7.	Вуглеводна та жирова поживність кормів.	6
1.8.	Мінеральна та вітамінна поживність кормів.	6
1.9.	Диференційоване і комплексне оцінювання кормів і раціонів.	8
Змістовий модуль 2.		
КЛАСИФІКАЦІЯ, СКЛАД І ПОЖИВНІСТЬ КОРМІВ		
2.1.	Корми, їх класифікація, характеристика.	2
2.2.	Зелені та грубі корми.	3
2.3.	Соковиті корми.	3
2.4.	Концентровані корми.	3
2.5.	Корми тваринного походження, кормові жири та рослинні олії.	3
2.6.	Кормові добавки.	6
2.7.	Комбікорми.	2
Змістовий модуль 3.		
НОРМОВАНА ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН		
3.1.	Основи нормованої годівлі.	8
3.2.	Перетравність та обмін речовин.	12
3.3.	Годівля великої рогатої худоби	8
3.4.	Годівля лактуючих корів.	6
3.5.	Годівля тільних сухостійних корів і нетелей.	6
3.6.	Годівля бугаїв-плідників.	6
3.7.	Годівля телят і молодняку великої рогатої худоби.	6
3.8.	Відгодівля молодняку великої рогатої худоби.	6
3.9.	Годівля овець.	8
3.10.	Годівля коней.	8
3.11.	Годівля свиней.	8
3.12.	Годівля свиноматок.	6
3.13.	Годівля кнурів-плідників.	6
3.14.	Годівля поросят і ремонтного молодняку свиней.	6
3.15.	Відгодівля свиней.	6
3.16.	Годівля курей яєчного і м'ясного напрямів продуктивності.	8

3.17.	Годівля водоплавної птиці, перепелів, індиків.	6
3.18.	Годівля кролів і хутрових звірів.	6
Разом		200

5.5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання є формою індивідуально-консультативної роботи викладача зі здобувачем вищої освіти, яка здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи. Формою контролю є підготовка реферату згідно індивідуально обраної теми, що є максимально наближеною до індивідуальної траєкторії навчання здобувача.

Індивідуальне завдання виконується здобувачами вищої освіти упродовж семестру з метою набуття навичок самостійної роботи з науковими джерелами і оволодіння методикою виробничих і економічних розрахунків щодо організації проведення наукових досліджень.

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється за 100-бальною шкалою, яка відповідає національній шкалі (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та шкалі ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Термін захисту обмежується іспитовою сесією, тобто останнім днем теоретичного навчання. Повторний захист здійснюється під час ліквідації академічної заборгованості, за встановленою процедурою.

Орієнтовний перелік тем індивідуальних завдань для самостійної роботи здобувачів:

1. Актуальні проблеми годівлі ВРХ молочного напрямку продуктивності.
2. Актуальні проблеми годівлі ВРХ м'ясного напрямку продуктивності.
3. Актуальні проблеми годівлі овець.
4. Актуальні проблеми годівлі коней.
5. Актуальні проблеми годівлі свиней.
6. Актуальні проблеми годівлі курей яєчного напрямку продуктивності.
7. Актуальні проблеми годівлі курей м'ясного напрямку продуктивності.
8. Актуальні проблеми годівлі водоплавної птиці.
9. Актуальні проблеми годівлі перепелів та індиків.
10. Актуальні проблеми годівлі кролів, нутрій, норок, лисиць, песців.

Однією із важливих форм самостійної роботи здобувача щодо засвоєння матеріалу освітнього компонента є виконання курсового проекту. У ньому здобувач, використовуючи одержані теоретичні знання, практичні навички та вміння працювати з літературою, розробляє кормову базу для того чи іншого виду тварин, розробляє у відповідності до індивідуального завдання рецепти повнораціонних комбікормів для різних статевовікових груп тварин та проводить їх аналіз за показниками комплексної оцінки.

Курсовий проект є важливою складовою початкової програми з освітнього компонента «Годівля с.-г. тварин». Розширення наукових положень про

властивості кормів і потребу тварин у поживних речовинах вимагає від фахівців високої кваліфікації та вміння застосовувати набуті знання на практиці. Мета курсового проекту полягає у розвитку навичок та вмінь майбутніх технологів з виробництва і переробки продукції тваринництва вирішувати питання нормування і контролю повноцінності годівлі з урахуванням фізіологічних особливостей організму тварин різних видів і виробничих груп.

Теми курсових робіт розробляються на кафедрі окремо для кожного здобувача. Курсова робота складається з аналітичної та розрахункової частин.

Теми курсових робіт

1. Наукові основи повноцінної годівлі тварин.
2. Класифікація, склад і поживність кормів.
3. Основи нормування годівлі сільськогосподарських тварин.
4. Нормованої годівлі тварин різних видів та виробничих груп.

Структура курсової роботи

Зміст, Вступ, Розділ 1. Огляд літератури, Розділ 2. Кормова база, Розділ 3. Нормована годівля різних виробничих груп тварин (індивідуальне завдання), Висновки, Список літератури.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента здійснюється у формі читання лекцій, проведення практичних занять. Передбачається участь здобувачів у теоретичних конференціях, виступах з доповідями. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального завдання.

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

- проведення оглядових та проблемних лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам набути теоретичні знання з проблем годівлі тварин, розуміння сутності основних категорій і понять;

- участі в семінарських заняттях. Вирішення практичних завдань формує вміння і навички прикладного застосування теоретичних знань та передбачає рішення задач, розгляд ситуацій з проблем годівлі тварин. Під час консультацій здобувачі отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних теоретичних положень освітнього компонента; виконання самостійної роботи.

Вивчення освітнього компонента передбачає самостійне опрацювання здобувачами комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань, інформаційних ресурсів.

Під час проведення лекційних і семінарських занять з освітнього компонента **«Годівля с.-г. тварин»** застосовують словесні, інноваційні, наочні та практичні методи навчання.

Найбільш часто на лекціях використовується пояснювально-інформативний метод з елементами проблемного підходу. Лекційний курс ведеться з використання мультимедійної техніки, що дозволяє демонструвати основні таблиці, фотографії, схеми, що розкривають зміст конкретної теми.

Проведення семінарських занять передбачає використання всієї системи прийомів, які дозволяють розвивати творче мислення здобувачів, вміння аргументовано відстоювати свою позицію, формулювати чітку логіку мислення – це дискусії щодо запропонованих для обговорення питань, що виходять за межі лекційного матеріалу, надання пріоритету питанням, які відведені для самостійного вивчення.

При проведенні лабораторних занять з освітнього компонента **«Годівля с.-г. тварин»** застосовують словесні (бесіда, пояснення, розповідь, дискусія), інноваційні (мозковий штурм, робота в групах, метод презентації), наочні (ілюстрація, демонстрація).

Відповідність програмних результатів та методів навчання зазначено у таблиці 1.

Таблиця 1

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 2. Навчати співробітників підприємства сучасних та нових компонентів. технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 5. Забезпечувати якість виконуваних робіт.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 9. Обирати раціональні технології заготівлі, виробництва та зберігання кормів.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 10. Здійснювати нормовану годівлю тварин.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 13. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій з виробництва молока та яловичини.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 14. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь,

сучасний технологій виробництва свинини.	бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 15. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль виробництва продукції птахівництва.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 18. Здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 20. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).
ПРН 21. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (розповідь, бесіда, дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, «мозковий штурм»).

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента **«Годівля сільськогосподарських тварин»** здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компонента (незалежно від форми контролю) в Університеті **оцінюється** за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «незараховано») та шкалу ECTS згідно з таблицею 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-39	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведена в таблиці 3.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
1	2	3	4	5	6	7
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві; добирати аргументи для підтвердження думок.	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано

Продовження табл. 3

1	2	3	4	5	6	7
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Реалізація основних завдань оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Університеті досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю.

Поточний контроль – це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторних занять (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу освітнього компонента. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять визначає викладач.

Модульний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного навчального модуля (змістовного). Основні завдання модульного контролю полягають у підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до опанування навчального матеріалу, активізації спільної систематичної роботи викладачів і здобувачів вищої освіти упродовж семестру, а також в удосконаленні рівня організації освітнього процесу в Університеті.

Змістовний модуль (модуль) – запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами навчального процесу та підлягає модульному контролю. Модульний контроль проводиться за розкладом аудиторних занять у формі за рішенням кафедри. До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи. Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу. Оцінювання поточного та модульного контролів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS (табл.2).

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювань, затвердженого кафедрою генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин.

З метою підвищення мотивації до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем вищої освіти, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок; систематизації знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року; подолання елементів суб'єктивізму під час оцінювання знань в Університеті передбачена накопичувальна система оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Розрахунок балів за поточний контроль та заохочувальні види робіт визначаються кафедрою та робочою програмою.

За накопичувальною системою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, відвідування на заняттях та за додаткові види робіт з компоненту (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції та ін., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової

публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо), (таблиця 4).

Підсумковий контроль – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ECTS, яке включає семестровий контроль та атестацію здобувача.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5 балів)	Бал заохочувальний (всього 0-5 балів)
Модуль 1	0-10 % пропусків – 5 балів	Активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції та ін., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо.
Модуль 2	10 – 20 % пропусків - 4 бали	
-	20 – 40 % пропусків - 3 бали	
	40 – 60 % пропусків - 2 бали	
	60 – 80 % пропусків - 1 бал	
	Більше 80 % пропусків – 0 балів	

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів:

- бал за модулі – до 90 балів;
- бал за відвідування – до 5 балів;
- бал заохочувальний – до 5 балів.

Таблиця 5

Бал за змістовні модулі (БЗМ)														Сума		
Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)								Бал за відвідування (всього: 0-5)			Бал заохочування (всього: 0-5)					
Змістовний модуль 1 (ЗМ 1)								Змістовний модуль 2 (ЗМ 2)						0-5	0-5	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T1	T2	T3	T4	T5	T6			
10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	20	20	20			
Модульний контроль – 90								Модульний контроль – 90								

Продовження табл. 5

Бал за змістовні модулі (БЗМ)														Сума	
Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)												Бал за відвідування (всього: 0-5)	Бал заохочування (всього: 0-5)		
Змістовний модуль 3 (ЗМ 3)												0-5	0-5	100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				T18
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5				5
Модульний контроль – 90															

*T1,T2,T3: теми змістовного модуля

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року

здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма освітнього компонента «Годівля сільськогосподарських тварин» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». 34 с.

2. Різничук І.Ф. Методичні вказівки для проведення лабораторно-практичних занять з дисципліни «Годівля сільськогосподарських тварин». Одеса: ОДАУ, 2021. 77 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Годівля сільськогосподарських тварин / І.І. Ібатулін та ін. Вінниця: «Нова Книга», 2007. 616 с.

2. Довідник з повноцінної годівлі с.-г. тварин / І.І. Ібатулін, О.М. Жуковський та ін. Харків: ІТ НААН України, 2016. 300 с.

3. Ібатулін І.І., Костенко В.І. Норми, орієнтовні раціони та практичні поради з годівлі великої рогатої худоби. Житомир: ПП «Рута», 2013. 516 с.

4. Норми годівлі, раціони і поживність кормів для різних видів сільськогосподарських тварин / Г.В. Проваторов. Суми: «Університетська книга», 2022. 489 с.

5. Норми і раціони повноцінної годівлі високопродуктивної великої рогатої худоби / Г.О. Богданов, В.М. Кандиба. Київ: Аграрна наука, 2012. 296 с.

6. Норми, орієнтовні раціони та практичні поради з годівлі великої рогатої худоби / Г.О. Богданов, І.І. Ібатулін, В.І. Костенко. Житомир: «Рута», 2013. 516 с.

7. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин / І.І. Ібатулін та ін. Житомир: «Полісся», 2013. 442 с.

8. Проваторов Г.В. Годівля сільськогосподарських тварин / Г.В. Проваторов, В.О. Проваторова. Суми: Університетська книга, 2022. 510 с.

Допоміжна:

1. ДСТУ 2421:94. Комбікорми. Терміни та визначення. Київ: Держстандарт України, 1994. 30 с.

2. ДСТУ 4482:2005. Премікси. Технічні умови. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 38 с.

3. ДСТУ 7111:2009. Білково-вітамінні добавки. Загальні технічні умови. Київ: Держспоживстандарт України, 2009. 19 с.
4. Дурст Л., Вітман М. Годівля сільськогосподарських тварин. Київ: Фенікс, 2006. 384 с.
5. Дяченко Л.С. Основи технології комбікормового виробництва / Л.С. Дяченко, В.С. Бомко, Т.Л. Сивик. Біла Церква, 2015. 306 с.
6. Єгоров Б.В., Шаповаленко О.І., Макаринська А.В. Технологія виробництва преміксів. Київ: «Центр учбової літератури», 2007. 288 с.
7. Єгоров Б.В. Технологія виробництва комбікормів. Одеса: «Друкарський дім», 2011. 448 с.
8. Єгоров Б.В. Контроль якості та безпека продукції в галузі (комбікормова галузь) / Б.В. Єгоров, А.О. Кочетова, Т.О. Величко. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2013. 446 с.
9. Кононенко В.К. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві / В.К. Кононенко, І.І. Ібатуллін, В.С. Патров. Корсунь-Шевченківський: Ірена, 2000. 96 с.
10. Рекомендації з нормованої годівлі свиней. Є.В. Руденко., Г.О. Богданов, В. М. Кандиба. Київ: «Аграрна наука», 2012. 112 с.
11. Стандартизація у тваринництві / І.І. Ібатуллін та ін. Київ: Видавництво «Ліра-К», 2019. 548 с.
12. Технологія кормів та кормових добавок / К.М. Сироватко, М.О. Зотько. Вінниця: ВНАУ, 2020. 263 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державний каталог кормових матеріалів від 26.05.2022 р. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://minagro.gov.ua/>.
2. Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» № 2740 від 03.07.2019 р. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>.
3. Закон України «Про безпечність та гігієну кормів» № 2639-VIII від 06.08.2019 р. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>.